

Búcsú Veres Gábor professzortól (1969–2020)

Sajnos nagyon szomorú apropó kellett ahhoz, hogy újra végiggondoljam találkozásomat és felejthetetlen élményeimet Veres Gábor professzorral, aki megdöbbenően fiatalon, 51 éves korában, 2020. január 28-án váratlanul itthagyt bennünket. Einstein óta azt mondják, hogy az idő relatív, és mint ilyen, nem számokban érdemes mérni, hanem élményekben. Az alatt a kilenc hónap alatt, amíg Professzor Úr mellett dolgozhattam, helyesebben melynek során Professzor Úr a Debreceni Egyetem Gyermekgyógyászati Klinikájának igazgatója volt, én pedig mint klinikai szakpszichológus egy homokszem a gépezetben, számos olyan benyomást és emléket örökösök, amely talán feljogosít arra, hogy mint a Klinika legkisebb porszeme, gondolataimmal búcsúzzam Professzor Úrtól.

Talán van abban valami szimbolikus, hogy a fiatal igazgatónak a legfiatalabbak is embernek számítottak. Klinikaigazgatóként egyszerre tudta képviselni és őszintén művelni a meleg, ugyanakkor korlátozó attitűdöt. Mindig volt egy jó szava hozzánk, „kicsikhez”, sőt célul tűzte ki, hogy a hierarchiában legutolsó embert is megismerhesse, nemcsak szakmailag, hanem pár tulajdonság erejéig emberi mivoltában is. Rendre kérte, hogy levelezünk vele, mutassunk meg magunkból az életrajzunkon túl egyre többet, például amikor konferencián voltunk, számunkra mi volt fontos, és mi újat tanultunk, vagy a költészet napján küldjük el Neki kedvenc versünket. Szorgalmazta, hogy a közös sport- és kulturális események után ne menjünk azonnal haza, hanem maradjunk ott beszélgetni egy kicsit.

Csodáltuk, felnéztünk Rá. Izgatottan olvastuk korábbi életútját, amikor 2018-ban megpályázta a klinikaigaz-

gatói állást. Kíváncsiak voltunk, hogy „mit tett le eddig az asztalra”. Arról korábban mi is értesültünk, hogy a magyar gyermek-gasztroenterológia legkiválóbb szakembereként ismerték el. 25 éven keresztül, 1993 és 2018 között dolgozott a Semmelweis Egyetem I. Sz. Gyermekgyógyászati Klinikáján, 2013 óta igazgatóhelyettesként és a Gasztroenterológiai Osztály vezetőjeként. 2017-ben kapott egyetemi tanári kinevezést. A Magyar Gyermekorvosok Társaságának, az Európai Gyermek-gasztroenterológiai Társaságnak, az Európai Gyermekkori Crohn és Colitis Szervezetnek és az Európai Gasztroenterológiai, Hepatológiai és Táplálkozástudományi Társaságnak volt vezetőségi tagja, a Magyar Gyermek-gasztroenterológiai Társaságnak pedig elnöke. Nevéhez fűződik egy egyedülálló kezdeményezés, a gyermekkori gyulladásozós bélbetegségek hazai adatbázisának kialakítása. Ezt mindig is szíven viselte, számos konferencián és magánbeszélgetésen szólt róla hatalmas szenvedéllyel és odaadással. Fő kutatási területét az immunmediált gasztroenterológiai kórképek jelentették. Az egyetem doktori iskoláiban számos PhD-hallgatónak segített ösztöndíjak, tanulmányutak, külföldi kapcsolatok megszerzése révén. Tudományos közleményeinek száma meghaladta az 580-at, független idézéseinek száma több mint 2500. PhD-fokozatát 2004-ben szerezte, 2012-ben habilitált. 2010-től két éven át a Magyar Tudományos Akadémia Orvosi Tudományok Osztályának titkára volt. 2013-ban az MTA doktora lett. 2013-tól a *Gyermekgyógyászat* folyóirat főszerkesztője volt. Nevéhez fűződik a Semmelweis Egyetem Rezidens Szalonjának megalapítása. Mesterének Tulassay Tivadar professzort tekintette, nagyon büszke volt a vele kialakult szakmai és emberi jó kapcsolatára.

A Debreceni Gyermekklinika igazgatójaként nagyon hamar munkába lendült, és figyelmet fordított még az olyan apróságokra is, mint amilyen a Klinika portaszolgálata. Azt vallotta, hogy mivel róluk szerzik az első benyomást az intézmény látogatói és betegei, nagyon fontos, hogy tudjanak gyors elsősegélyt és megnyugtatást nyújtani a kis betegeknek és szüleiknek. A betegellátás prioritásából nem engedett sem a tudomány, sem az oktatás kárára, amelyeket természetesen szintúgy fontosnak tartott. A debreceni patológusok számára olyan részletes és körültekintő elvárásokat fogalmazott meg a szövetminták feldolgozása során, amelyek jól mutatták szakmai profizmusát és igényességét. Számára a vizitek mindig kulcsfontosságúak voltak, ahogyan a reggeli megbeszélés-

sen a referátumok is: egyrészt az időkereteket tekintve (maximum 10 perc), másrészt integráló és kommunikációs szempontból. Művészeti nézőpontból mindig igyekezett gazdagítani az esetmegbeszéléseket, referálókat, az általa folytatott NATE (Nagyerdei Tudományos Esték) rendezvénysorozat alkalmait. Rendre vásárolt a debreceni Csokonai Színház előadásaira jegyeket, amelyeket nála lehetett átvenni, és az előadások után mindig megszervezte, hogy egy kis pogácsa-rozéfröccs mellett lehessen a színészekkel is kapcsolatot teremteni. Hasonló célt szolgáltak a jótékonyági futás- és kosárlabdaprogramok is; amellett, hogy ezeken mindig igyekezett részt venni, tényleg fontosnak tartotta a Klinika dolgozóinak összehozását, a csapatszellemet.

Jó pedagógusként saját, megtörtént élményeit gyakran adta elő munkatársainak példaként. Szokása volt, hogy egy-egy esethez a reggeli referálók alkalmával rajzolt, írt és kérdéseket tett fel, sőt olykor a betegjogok szigorú figyelembevételével le is hívott az osztályról egy-egy kisgyermeket, édesanyja/édesapja kíséretében. Mindig mondott egy „take home message”-et. Számára az volt a legfontosabb, hogy rendre hangsúlyozza, melyek azok a minimumfeltételek, amelyek nélkül gyógyító nem lépheti át a Klinika kapuját.

Már az első találkozások alkalmával – amelyeken mi, fiatalok, a klinikai tanterem hátsó padosaiból lestük és jegyzeteltünk, nemcsak azért, hogy tudjuk, mi lesz majd számon kérhető rajtunk, beosztottakon, hanem tudunkon kívül azért is, hogy egyszer, ha mi kerülünk vezetői székbe, emlékezzünk arra, hogyan kell ezt csinálni – figyeltük őt, akkor is, amikor nem is tudta, hogy látjuk. Így tudtuk megerősíteni hitelességét, hiszen mindenhol képviselte az általa elvárt következetességet. Erre fel is hívta a figyelmet: a szabályokat be kell tartani. Ilyen szabály volt például a pontosság. Jó példával elől járva megígérte, hogy minden reggeli megbeszélés pontban 8-kor kezdődik, és 8:30-kor mindenki felállhat. Jó példa a konzekvenciájára, hogy amikor egyik reggel köszönetet mondott azon munkatársainak, akik előző estig a kért határidőre beadták önéletrajzukat, elmondta, hogy az onnantól folyamatosan kapott 18 önéletrajzot viszont olvasatlanul kitorlotta a gépéből. Nyomatékosan megkért mindenkit, hogy a zárójelentésekben, konzíliumokban ne csináljanak elütést, innen ugyanis már csak egy lépés a gyógyszer nevében történő elírás, majd a betegében és végül az operálandó testrészben... Igyekezett tehát minimálisra csökkenteni az emberi tévedés lehetőségét. Fontos volt, hogy ezek rajta is számon kérhetők voltak, és nem sértődött meg, ha visszafociztuk egy-egy axiómáját.

Azt is felfedte előttünk, miért ilyen „szigorú”. Egy vezetői képzésen hallotta, hogy ha már a kezdetek kezdetén nincsenek lefektetve a keretek, akkor onnantól kezdve sokkal nehezebb lesz mindenkinek. Szintén nagy tanulság volt nekünk, kicsiknek, hogy elmondta: egy csoportképen sohasem a legrangosabb szakembernek kell közösen állnia – ő elég, ha oldalt, a kép legszélén

látszik (megnéztem, a legtöbb ilyen képen ő valóban csak egy „fej” volt valahol a nagy tömegben). Kiegészítette továbbá azzal, hogy az első szerző mindig az, aki a legtöbbet dolgozott a cikkel. Ettől eltérő szokásjog nem fogadható el. Elmondta azt is, hogy fontos az e-mailekre történő válaszolás – tudja, hogy mindenki elfoglalt, de legkésőbb 1-2 napon belül ezt meg kell tennie (de inkább hamarabb). Elmesélte, hogy egy nagyon tehetséges PhD-hallgatója úgy választotta őt témavezetőnek, hogy a leghamarabb (még aznap éjjel) ő válaszolt a levelére – több professzornak írt ugyanis a delikvens, mindegyik kiváló szakember, de többségük csak napokkal később vagy egyáltalán nem is jelzett vissza.

Olyan modern dolgoknak is figyelmet szentelt, mint a Klinika Facebook- és Instagram-oldala. Tudta, hogy a betegelégedettségi visszajelzések egy releváns része innen származik. Az igazgatósága alatt egységesítette a tudományos előadások nem verbális jegyeit is, például egy nemzetközileg elismert logokészítő ismerősének bevonásával. A diahátterek, betűtípusok, a PowerPoint-elrendezések megtervezésével az volt a célja, hogy hangsúlyozza: „Nem elég kiválónak lenni, kiválónak is kell látszani.” Nekünk, kicsiknek, további segítséget nyújtott a rezidensi érdekképviselő megszervezésében, hiszen az általunk választott képviselő a board-okon is részt vehetett, feltehetette a legmagasabb fórumokon is a kérdéseit, illetve első kézből számolhatott be a változásokról, információkról. Mind anyagilag, mind emberileg elősegítette a konferenciákon való részvételt és szereplést is.

Egyik legfontosabb anekdotája az volt, amely egy generációk óta orvosdinasztia legfiatalabb tagjáról szólt, aki szintén az orvosi pályát szerette volna választani, de amikor bement egy klinikára, azt tapasztalta, hogy ott csúnyán beszéltek vele a „kollégák”, és ennek hatására megtört benne valami – végleg elment a kedve az egészségtől. Gyakran ennyin múlik egy szakmai karrier, egy emberi sors, figyeljünk tehát minden színtéren egymásra, figyelmeztetett. Ezeket formális és informális rendezvények alkalmával ő maga is igyekezett betartani: ugyanúgy lehetett vele beszélgetni fóciról, zenéről, művészetekről, mint jövőbeli tervekről, víziókról.

Rövid, de fantasztikusan tartalmas élete volt. Alig másfél év alatt mély nyomot hagyott a debreceni Klinika történetében. Mi minden várt volna még Rá az elmaradt évtizedeiben? Az Ő vesztesége a miénk is. Emlékét kegyelettel, tisztelettel és köszönettel megőrizzük. Hamvait 2020. február 13-án Budapesten, a Farkasréti temetőben helyezték örök nyugalomra. Búcsúzóul álljon itt egy haiku, amelyet még a legutóbbi költészet napja alkalmából küldtem Professzor Úrnak.

Fodor Ákos: Magánszabály

Veszteni? nyerni?
– ne, soha! csak játszani
szeretnék. Mindig.

Józsa Tamás PhD-hallgató